

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-07-03
Besvaras senast
2025-07-17

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:1284 En europeisk respons på övergrepp i Tigray

Krig, övergrepp och fördrivning orsakar fruktansvärt lidande på flera platser i världen. Den ryska invasionen av Ukraina och det humanitära nödläget i Gaza har med rätta fått stor uppmärksamhet, men det får inte innebära att världssamfundet blundar för andra konflikter som orsakar lika omänskligt lidande framför allt på den afrikanska kontinenten. Sverige bör ha förmågan att ha flera tankar i huvudet samtidigt.

I östra Kongo-Kinshasa har befolkningen under lång tid drabbats av militära övergrepp, sexuellt våld och fördrivningar. I Etiopien har konflikten i Tigray lämnat efter sig en humanitär katastrof där tiotusentals kvinnor utsatts för systematiskt sexuellt våld. I Amhararegionen rapporteras i dag om fortsatt eskalerande våld mellan statliga styrkor och lokala miliser. Situationen på Afrikas horn är fortsatt djupt oroande.

I en granskning publicerad i The Guardian den 30 juni 2025 vittnar kvinnor i Tigray om hur de systematiskt våldtogs av soldater från etiopiska och eritreanska styrkor. Övergreppen är inte enskilda brott utan en del av en krigsföring riktad mot den tigrinska befolkningen. Enligt en ny studie har omkring 10 procent av alla kvinnor i regionen utsatts för sexuellt våld – i många fall gruppvåldtäkter och tortyrliknande behandling, där spikar och skruvar förts in i deras underliv.

Den som läser berättelserna från klinikerna i Tigray möter vittnesmål om metallföremål som opereras ut ur underlivet, infektioner, livslång smärta och kvinnor som tystat sin skam i många år innan de sökt vård. Många av dessa kvinnor lider i dag i tysthet. De flesta har inte fått något rättsligt erkännande, och inget av de ansvariga länderna – vare sig Eritrea eller Etiopien – har ställts till svars. Det råder i praktiken straffrihet för massvåldtäkterna.

Sverige har länge varit en röst för kvinnors rättigheter i världen. Som en av världens största givare av utvecklingsbistånd och som EU-medlem har vi både möjlighet och ansvar att agera – inte minst när andra tiger. En tyst europeisk omvärld riskerar att befästa straffriheten och förminska brottsoffrens lidande.

Det är därför centralt att Sverige, inom ramen för utrikesministerns tjänsteutövning, verkar för att frågan om sexuellt våld i väpnade konflikter – särskilt i Etiopien och på Afrikas horn – lyfts på EU-nivå. Det bör ingå i

Sveriges utrikespolitiska prioriteringar att driva på för en gemensam europeisk hållning till de människorättsbrott som begåtts. Sverige bör också medverka till att EU använder sina verktyg – som sanktionsmöjligheter, stöd till internationella utredningar och dialog med AU – för att adressera situationen.

Att skydda kvinnors kroppar i krig är inte bara en humanitär fråga – det är en fråga om mänskliga rättigheter, folkrätt och global rättvisa. Den tystnad som råder kring kvinnorna i Tigray får inte vara Sveriges.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Avser ministern, inom ramen för sin tjänsteutövning, att verka för att sexuellt våld i Tigray och andra delar av Etiopien lyfts på EU-nivå för att åstadkomma en samlad europeisk respons till stöd för offren och för rättvisa på Afrikas horn?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch